

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone: McKinley 6114. Establ. 1908
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION
PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ŠEŠTADIENIS, LAPKRITIS (NOVEMBER) 16 D., 1918 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL VOL. III No. 268

Bolševikai grumuoja Olandijos karalienei Raudonieji šturmuoja Austri- jos parlamento bustą Vokiečių nardančios laivės nepasiduoda socialistams

REIKALAUJA KARALIE- NĖS ABDIKAVIMO.

Karalienės valdžia stoja prieš
bolševikus.

Londonas, lapkr. 16.—Olandijos bolševikai nepaliauja kasėsi po dabartinės tos šalies valdžios pamatus. Jie viešai reikalauja, kad karalienė Wilhelmina abdikuotų ir šalis būtų pakeista respublika, kurioje turėtų valdovaiti ne kitkas, kaip tik jie patys, ty. bolševikai.

Olandijon iš Anglijos atšauktas buvęs tos šalies karės ministeris, Jonkheer. Sakoma, kad jis pastatytas vyriausybės prieškakyje. Jis yra labai populiaris ir kelis kartus, karalieni prašant, atsisakęs sutverti naują valdžią.

Dabartinė Olandijos vyriausybė atsiradusi labai kebliai padėjime. Karalienės sostas jau ima svyruoti. Nes raudonasis elementas, po Vokietijos revoliucijos intaka, vis daugiau gauna šalininkų.

Vyriausybė tad paskelbė į gyventojus problemaciją. Ragina juos prisidėti prie dabartinės valdžios palaikymo. Raudonųjų yra nepalyginama mažuma. Ir ta mažuma šiandien stengiasi pagrobti šalies valdžią ir visiems atimti savo norus.

Raginami gyventojai palaikyti dabartinę autoritetą ir tvarką.

**NEPASIDUODA SUBMARI-
NOS RAUDONIESIEMS.**

Londonas, lapkr. 16.—Iš Kopenhago pranešama, kad Brunobuttele vokiečių nardančių laivų įgulos turėjo skaitlingą susirinkimą. Nutarta pasipriešinti revoliucijai ir neleisti pamainyti savo oficerius. Be to, nutarta ir toliau vartoti vokiečių tautinę vėliavą, bet ne raudoną.

Vokietijos skraiduolis Koenigsberg su vokiečių delegatais išplaukė į Anglijos pakraščius, kur susitiks su Britanijos karės laivais. Šitie Koenigsbergai nulydės paskirton vieton, kur vokiečių delegatai pasimatys su vyriausioju Britanijos karės laivyno vadu, admiralu Beatty.

Vokiečių delegatai gaus instrukcijas, kaip ir kur jie turi pavesti savo karės laivus taktininkams sulig padarytos laikinos santikos sutarties. Su admiralu Beatty bus ir amerikoniškas atstovas, admiralas Rodman.

SOCIJALISTAI VISUR NE- RIMAUJA.

Visur jiems norisi socialis-
tinių respublikų.

Paryžius, lapkr. 16.—Praeitą trečiadienį Austrijos sostinėje vienoje socialistai šturmo parlamento bustą, kuriam turėjo savo posėdį vokiečių-austrių pildomoji taryba.

Kol pravesta tvarka, pasigirdo keli šūviai. Daugelis žmonių suspausta susitelkusioje minioje. Tarybos pirmininkas Dinghofer užgynė, kad būtų buvę šaudyta iš parlamento busto vidaus.

Ant busto buvo išskleista Austrijos vokiečių respublikos raudona-balta-raudona vėliava. Bet socialistai ją nutraukė ir pakabino savo raudoną.

Paskui socialistai užgrobė laikraščio Neue Freie Presse ofisus ir išleido laikraštį su reikalavimu įsteigti Vienoje socialistinę respubliką, kaip Vokietijoje.

POPEŽIUS MELDŽIASI UŽ TEISINGĄ TAIKĄ.

Rymas, lapkr. 16.—Šventasis Tėvas Benediktas XV parąšė laišką savo sekretoriui, kardinolui Gasparri. Laiške popežius sako, kad jis meldžiasis, idant tarp Austrijos ir Italijos rubežių klausimai būtų išristi teisingai, sulig po-čių gyventojų noro.

Toliaus šventasis Tėvas pažymi:

„Mes pranešėme savo nuncijui Vienoje draugingai atsinešti į Austrijos-Ungarijos tautos, kurios šiandien tvarkosi į atskiras nepriklausomas valstybes“.

PASIBAIGIA STREIKAS ŠVEICARIJOJE.

Washington, lapkr. 16.—Gauta žinių, kad pasibaigia Šveicarijoje socialistų bolševikų pakeltas streikas. Šalies vyriausybė bolševikus taip stipriai prispaudė prie sienos, kad tie atsisakė toliaus kiršinti gyventojus savo nesąmonėmis.

ŽUDOMI ŽMONĖS.

Amsterdam, lapkr. 15.—Mieste Brusselyj, Belgijoje, 90 žmonių užmušta ir sužeista susirėmime belgų su vokiečių kareiviais.

MAŽOJOJ LIETUVOJ REVOLIUCIJA.

Gumbinė revoliucionierių
rankose.

Berne, lapkr. 16.—Iš Vokietijos gauta tokių žinių: Mannheim, Rastatte ir Heidelberge revoliucionierių tarybos privertė abdikuoti Badenų kunigaikštį.

Taippat abdikavo Lippe's princas Leopoldas ir Anhalt princas Edwardas. Pastarasis savo sostą pavedė savo sūniui, einančiam 17 metų.

Revoliucija plečiasi po visą rytinę Prusiją (Mažąją Lietuvą). Karaliaučius, Allenstein, Insterberg, Gumbinė, Tiltė ir Loetzen randasi revoliucionierių rankose.

Poznaniaus gubernatorius von Batocki, buvęs vokiečių maisto ministeris, pats pasidavė revoliucionierių valdžiai.

Socialistiška Berlyno valdžia, anot Frankfort Zeitung, nusprendžiusi trumpu laiku praversti rinkimus į steigiamąjį susirinkimą.

PIETINĖJ VOKIETIJOS KITAIP DALYKAI STOVĖ.

Berne, lapkr. 16.—Pietinėj Vokietijoj revoliucija turi kitokią spalvą. Tenai veikimas yra labjans demokratiskėsnis. Kad tuo tarpu aplink Berlyną susispietę kuone vieni bolševikai.

Antai Stuttgarte išspradžių buvo suorganizuota grynai socialistiška valdžia. Bet dabar ministerijon įsileista trys buržujų atstovai. Mieste ramu. Wuerttembergijos kabinete be socialistų yra dar ir kitų partijų atstovai.

Iš Berlyno pranešama, kad Brunswicke raudonoji gvardija uždarė kalėjiman angštuošius valdininkus ir buvusios vyresnybės militarus atstovus.

Saxe-Weimaro princas atsisakė abdikuoti. Tad revoliucionierių taryba nusprendė su prievarta jį ištremti į kokią mažą provincijos miestelį.

Bavarija atsimetė nuo Vokietijos ir pasiskelbė nepriklausoma respublika.

VOKIEČIAI BĖGA ANT SAVO RUBEŽIŲ.

Išsisi taktininkai po intemto
veikimo.

Anglų Armija Prancuzijoje, lapkr. 15.—Per visą dieną, lapkričio 14, nugalėtų vokiečių armijų įveiktos užpakalinės sargybos veikusios anglų fronte, su didžiausia paskuba bėgo į savo šalies rubežius, tarytum, joms buvo įsakyta prieš sutemsiant butinai pasiekti nurodytas vietas, jei norima apsaugoti gyvastis.

Užpakalij bėgančių vokiečių padėję ginklus išsėjos taktininkai, kuomet 11:00 pirm pietų sulig sutarties pertraukta veikimai.

Daugelis anglų kareivių išreiškė nepasitenkinimą, kadangi negalėjo jau toliau vyti ir blaškyti priešininką. Bet didžiama džiaugėsi, kad nors kartą jems tenka liuosiau atsikvėpti po pastarųjų dienų praleistų sunkenybių.

Vakare apsiniaukusiose dangėse sublizgėjo daugybė spalvutų raketų, kurias paleido augstyn anglų kareiviai, kaip pasveikinimą taktininkų kareiviams su taika, su nugalėjimu vokiečių visam vakarų fronte.

Kuone vienu žygiu, kuomet patvirtinta laikinos santikos sąlygos, anglai paėmė nuo vokiečių miestą Mons.

Toje vietoje dabar išsisi anglų kareiviai po didelės pergalės ty, katrie grumoją visai Europai. Išvijo jie priešininką iš to miesto, per kurį 1914 metais von Buelow ir von Kluck vedė skaitlingas vokiečių armijas ant Paryžiaus.

Šiandien, ty. lapkr. 11 d., Mons gyventojai gatvėse atliko padėkonės parodavimą. Sveikino jie karštai savo išgelbėtojus. Linksmi šauksmai, be abejonės, pasiekė vokiečių ausis, kurie dar nepertoliausia buvo atsitolinę nuo miesto.

Tarpe anglų kareivių buvo daug džiaugsmo, kuomet jiems pranešta apie mušių pertraukimą. Bet nebuvo manifestacijų. Kareiviai nenorėjo tikėti savo ausims, kad jie girdi apie taiką, kad gal nepzilgo jiems teks apleisti tas pra-

SOCIJALISTŲ VALDŽIA PASKELBĖ PROGRAMĄ.

Berne, lapkr. 15.—Vokietijos nauja socialistiška valdžia paskelbė savo politikos programą. Tuo tikslu išleido pordlemaciją.

Problemacijoje pirmiausia pažymima, kad revoliucijos metu visi žvūsieji revoliucionieriai bus palaidoti karta tose kapinėse, kur palaidoti 1848 metų revoliucijos aukos. Problemacijoje sakoma:

Visoj šalyj karės stovis.

rės stovis.

Visiems gyventojams suteikiama pilnoji laisvė.

Panaikinama visokia cenzura.

Pravedama pilna laisvė žodžiui ir raštui.

Amnestija visiems politikams, je prasižengėliams.

Pravedama aštuonių valandų darbas dienoje.

Visuotinas, betarpis, slapstas balsavimas abiem lytim sulaukus 20 m. amžiaus.

PASAULIUI REIKALINGA MĖSA IR RIEBUMAI.

Washington, lapkr. 15.—Vyriausybė stato klausimą, kad ateinančioms metams visoj šalyj būtų stipriai suorganizuotos žemdirbių spėkos, ypač fermerių biurai, katrie turi užsiimti produkeijos programa.

Vyriausybė tvirtina, kad visas pasaulis per ilgą laikotarpį reikalaus daugelio galvijų, mėsos ir riebumų. Amerika tai visa turės pagaminti.

SUKĖLĖ REVOLIUCIJĄ MACKENSENO ARMIJA.

Londonas, lapkr. 16.—Vokiečių fieldmaršalo von Mackenseno armijos dalis, kuri veikė Rumunijoj ir Balkanuose, sukėlė maištus ir prisijungė prie revoliucionierių.

Buvęs Austrijos imperatorius Karolis buvo prašęs vokiečių-austrių, kad jam būtų leista apsigyventi Vienoje, kaip privatiniam žmogui. Bet jo prašymas atmestas.

garines mušių vietas ir sugryžti namo, pas savo žmonas, vaikelius ir namiškius.

Milijonai žmonių badauja Centralej Europoj Talkininkų atstovai susirenka tarybon

EUROPOJE PLEČIASI BADAS.

Washington, lapkr. 15.—

Sulig gautų žinių iš Europos, tenai su visu pašėlimu platinasi badas. Vietomis žmonės badmiriauja. Kol karės tęsiasi, centralėse valstybėse ir maisto padalinimas buvo kiek tvarkingesnis. Nors gyventojai negaudavo social pavaldyti, bet bado šmėkla šiaip taip buvo praginama.

Šiandien tose šalyse ima siausti anarchija. Visur pakilusi didžiausioji betvarkė. Nuo betvarkės pakyla ir badas, nes maisto padalinimas netvarkomas.

Badas pakyla kaip Austrijoj, taip Vokietijoj. Jei į pa-ros saivalių taktininkai nepristatys maisto, ten gyventojai tiktės sančiais pradės kristi.

Amerikos moteris per prezidento Wilsono žmoną atsiliepia Vokietijos moteris. Kreipiasi jos su prašymu gelbėti tuojaus nors moteris ir vaikus, kuriems grumoją mirtis.

Vokietijos moteris prašo, kad taktininkai Vokietijos pasidavimo sąlygas sušvelnintų. Kad leistų Vokietijos garlaiviams iš kitur maisto parsigabenti. Kad paluosuotų geležinkelių vagonus, kuriais būtų galima iš farmų į miestus pristatyti maisto. Tuo tarpu šiandien taktininkai posenovei blokuoja Vokietiją, paima savo nuožiuron visus vokiečių garlaivius ir kuone visus geležinkelių vagonus.

Vokietijos moteris pažymi, kad šiandien stovis Vokietijoj atsimainęs. Vokietija pakeista respublika. Moteris yra liuosos ir turi pilnas balsavimo teises. Tad taktininkų pasaulis naujai atgimusią demokratine Vokietiją turėtų gelbėti.

Sako jos, kad Vokietijos moteris su vaikais visu karės metu badavo. Bet tasai badavimas dar šiek-tiek buvo pakenčiamas. Gi šiandien artinasi valanda, kuomet visai nėra jokio maisto ir moterims su vaikais prisiels mirti badu.

Negeresnis stovis yra Rusijoje. Apskaitoma, kad tenai keli milijonai žmonių badmiriauja. Bet kuomet ateis žiema, badas apsisaus didesnę Rusijos dalį. Dešimtis milijonų žmonių palies badas ir ligos.

Italijoje 5 milijonams žmonių grumoją badas priartini žiemai. Pagelba tuojaus butinai reikalinga.

Tas pat yra ir kitose Europos valstybėse ir Balkanuose. Bus nelengva, taktin-

kams visą Europą apdrausti nuo bado.

Iš Šveicarijos pranešama, kad Amerikos Raudonasis Kryžius jau liuduoja maistą į traukinių vagonus ir šituos kuoveikiausiai pasiųs Austrijon. Pirmiausia maistu apsupins ten karės nelaisvius—rumunus, serbus, rusus ir kitus.

Amerikos militarinė komisija sugrįžo iš Austrijos į Šveicariją. Austrijoje komisija tyrinėjo maisto stovį. Pasakoją, kad miestuose prie viešbučių stovi minios žmonių, apdriskusių ir basų. Laukia jos, kuomet iš viešbučių išmėtos maisto liekanos. Kaip bematai tas liekanas ir išsinešioja.

Rusijoje žiemos metu pramatomas baisiausias stovis. Bolševikų palikomos anarchijos ten taktininkai neturi tinkamos priegijos. Ir todėl nežinia kokiuo būdu bus galima pagelbėti žmonėms. Jei ne bolševikai, Rusija ne tik sau turėtų maisto, bet dar galėtų pagelbėti ir kitoms šalims.

TALKININKAI VEIKIAI APTARS TAIKOS KON- GRESO KLAUSIMĄ.

Paryžius, lapkr. 15.—Abelnai spėjama, kad taikos kongresui tinkamiausia vieta bus Versailles. Paryžius. Matyt, kad tenai ir įvyks kongresas.

Grudžio 14 dieną Britanijoje įvyksta abelnieji rinkimai, kokių ten nebuvo visu karės metu. Taigi tik po tų rinkimų bus galima pradėti taikos kongresą.

Bet pirmo taktininkų atstovai susirinks Versailles'e ir išrys įžangiamuosius svarbesnius klausimus. Visųpirma bus aptarta nešti pagelbą badaujančioms centralėms valstybėms.

VOKIEČIŲ KAREIVIAI KELIA MAISTUS.

Amsterdam, lapkr. 15.—Antverpene ir Brusselyj vokiečių kareiviai pakėlė revoliuciją. Simtai oficerių išžudyta. Vienur ir kitur įkurti sovietai.

—Londonas, lapkr. 16.—Norvegija karės metu prarado 831 savo laivą ir 1,120 žmonių. Tai vokiečių nardančių laivų darbas.

1. Fotografija pagauta tuo metu, kuomet susprogdinta po geležinkelio mina amerikų fronte iškelią ir padanges geležinkelio dalį; 2. Grupė Ecourt-St. Quentin gyventojų; 3. Trys belgai kareiviai tykoja prieš vokiečius.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year\$5.00
Six months\$3.00
Thursday's Edition\$2.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application.

LIEUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedėlidienas.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams\$5.00
Pusei metų\$3.00

Prenumerata mokasi išskaičiuojant. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos, ne nuo Naujųjų metų. Nėra pinigų grąžinti, jei adresas pasikeičia. Pinigai geriausia siųsti išperkanti kasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėdami pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone McKinley 6114

Socijalistai ir žmonių labas.

Badas ima siausti Vokietijoje ir jos kaimyninėse šalyse. Bet vokiečių socijalistai neatkreipia į tai dėmesio. Jie seka rusų bolševikų pėdomis. Sūrus kaiserio valdžia jį užgrobė visus šalies reikalus ir šandie džiaugiasi tik vienu savo problemų skelbimu.

Badas ima smaugti šalį. Bet socijalistai, pirmiausia pažada gyventojams aukso kalnus, sustiprina savo pozicijas. Duoda žmonėms pilną visokios rūšies laisvę ir nustato darbo dienos valandas.

Badas smaugia šalį, gi socijalistai žaidžia minčių lūšnėmis. Sako toms minims gražias kalbas. Bet juk tuo nepasotinsi išalkusių milijoninių minčių.

Tad socijalistams rūpi ne kokia žmonių laimė, bet savo partijos išaugstinimas, gi kitų pažeminimas.

Ligšiol dar vis buvo manoma, kad vokiečių socijalistai apsviestesni už kitų šalių socijalistus. Buvo manoma, kad jie turi daugiau šalto proto, daugiau palinkę prie teisybės ir kur kas daugiau turi sąvokos.

Bet dabar pasirodė, kad socijalistai yra visur vienodo plauko, vienodo intelektualio išsivystymo. Vienodas visur pas juos žioplumas ir žmonių pavergimo geismas. Ir jie tikisi dar turėti pasisekimą, gauti žmonių pasitikėjimą.

Jei Vokietijos socijalistai vadavosi protu, jie būtų pasikelbę pasaulini kitokių savo valdžios sąstatą. Juk tenai gyvuoja skaitlingesnės politikinės partijos už socijalistų. Jei jiems pasisekė pagrobti šalies valdžios stygą, tai kodėl negalėjo valdžion išleisti ir kitų didžiulių partijų atstovų. Butų buvęs tuomet jiems geresnis pasisekinas pravesiti ten savo svajojamą "rojų". Butų galėję laipsniškai siekti prie svajojamos socialistinės valstybės.

Bet šandie ką jie daro. Pagrobia valdžią ir šitos sąstatan neįsileidžia nei vieno kitų partijų atstovo. Jie kaip maži vaikai džiaugiasi skelbdami pasauliui, kad jau įkure

socijalistinę respubliką ir tuo patenkinti.

Argi tokia valdžia gali buti pastovi, argi gali turėti žmonių pasitikėjimą?

Skelbia jie žmonėms laisvę, bet tuo pačiu žygiu eina prieš tų žmonių norą. Antmeta ant jų jau ne imperijalistinį, bet savotinį — socijalistinį autokratizmą. Tarpe vieno ir kito autokratizmo nėra jokio skirtumo, išėjus priemonių vartojimą.

Nereikia ilgai laukti žmonių sukilimo prieš socijalistų valdžią, kuomet milijonus palies skurdas ir badas. Tuomet socijalistai, kad apginti savo pozicijas, prieš žmones pavartos ginklus taip, kaip šandie daro bolševikai Rusijoje. Ir pasilies žmonių kraujas. Bet, mat, kraujas bus liejamas ne už kaiserio autokratiją, bet už socijalistų autokratizmą.

Socijalistai bolševikai su naikino Rusiją. Vokiečių socijalistai panardys anarichiją yra socijalistų padaras. Nes jie su viena diena nori pastoti valdovai ir milijonieriai.

Badas nušluos socijalistų valdžią. Nes ta valdžia eina prieš žmonių norą. Ji rūpinasi tik savo partijos pozicijas stiprinti. Žmonių abejonas labas paliekamas pašaly.

Dar toli galutina taika.

Laikinos santikos sutartis atidarė kelią į tų taikos kongresą, apie kurį pasaulis jau ketvirtį metų kaip kalba. Podaug didėja įsitikinimas, kad tasai taikos kongresas bus labai ilgas. Svarbiausia — tai tautinių klausimų išsprendimas. Šitie klausimai labai dideli, platūs, beveik neturi ribų.

Kiekviena tauta, kad ir mažiausia, trokšta laisvės ir nepriklausomybės. Niekas negali ji troškinti suvaržyti. Nes jei bėdai katrai tautai būtų varžoma politinė arba ekonominė laisvė, būtų didelė neteisybė. Tautoms laisvę ir nepriklausomybę yra pažadėjęs patsai Suv. Valstijų prezidentas. Ir tasai pažadėjimas turės būti pilnai įknytas.

Taikos kongresą laukia dideli darbai ir didelės sunkybės. Ne kiekvienas gali įsivaizduoti, kiek tai laiko užims kongresui kad ir paskirstyti šalių tautes, nustatyti jų šalims ribežius, kad pasakui nebūtų nesutikimų ir taika būtų patvari.

Tad dar daug laiko praeis, kol taikos dokumentas pagaliau bus patvirtintas atstovų parašais. Viltis, kad tas bus galima sulaukti ateinančių metų pabaigoje, neįtikėtina.

Taikos kongresni visų pirma reikalinga, kad Vokietijoje būtų nustatyta pastovi valdžia, su kuria būtų galima vesti tarybas. Šandie Vokietijoje siaučia revoliucija, nėra pastovios valdžios. Toksai revoliucijinis stovis tenai gali tęstis gana ilgai. Ir kol tenai nebus įkurta pastovi valdžia, talkininkai negalės vesti tarybas su Vokietija.

Iš to galima suprasti ir numanyti, kad tikroji taikos konferencija šimet nėra galima.

Vargiai ta konferencija bus pradėta ir pradžioje ateinančių metų. Tas nebus galima įvykinti del siaučiančios betvarkės Vokietijoje, Austrijoje ir Turkijoje. Ten nei vie-

Tautos Fondo Reikalais.

Nėbe mėnesiais, nėbe dienomis taikos laukiame, bet valandomis. Išmūš valanda, sugaus varpai, apskelbdami pasauliui taiką, demokratiją, liuosybę mažosioms tautoms, ir Lietuva gal bus nepamiršta. Būsi ir mūsų tautos klausimas, dės ant svarstyklių. Ir ant kiek busime svarūs, ant tiek daug liuosybės gausime. Parodysime pilną subrendimą — visiškai Lietuvai paliosuosime, ne — ir tos pačios mūsų pastangos galėtų nueiti ant vėjo. Mum reikės pasirodyti taikos konferencijoje pilnai subrendusiais, mum reikės pradėti darbą laimingai užbaigti. Kaip tą tautišką subrendimą parodyti, kaip darbą laimingai užbaigti — visi tai gerai žino. Juk tiems, kurie pasaulio akysse nemokės rodyti tikros savo tautos meilės, prisirišimo prie jos, laisvės vargiai bus suteikiama.

Mes, lietuviai, nuo anų jau turime įsibrėžę istorijos lapuose didelį savo tautai pasišventimą, išvermę pradėtuose darbuose. Tik gaila, kad ikišiol to nežinojo pasaulis, kurio rankose ir yra mūsų tėvynės likimas. Kad kiek jau ir sužinojo, tai vis dar neužtenka visai užmirštos tautos laisvės atgavimui. Musų priedermė tą savo tautos meilę parodyti pasauliui. O kad tą meilę, pasiūkavimą parodyti, patys turim tėvynę dar karščian pamylėti. Jai daugiau pasiūkavimų, aukoms daugiau remti. Duodami Lietuvos laisvės reikalams aukas, mes netik užlaikome savo tautos įstaigas, kurios informuoja pasaulį apie mus, musų vardu prašo, reikalauja grąžinti Lietuvai šventas teises, laisvę, bet ir patys pasirodome pasišventusiais savo gintinėms reikalams ginti, iš ko diplomatai ir sprendžia musų vertę, ar galime būti laisvais, ar ne.

Kai iš Šveicarijos Amerikos lietuvių delegatai praneša, mums ne 50,000 dol. reikės surinkti, bet 200,000 dol., kad turėjus savo atstovą taikos konferencijoje. Pranešama, kad iš viso Taikos Konferencijai reikės 2 milijonų frankų arba 500,000 dol. Vieną milijoną frankų Lietuva sudėsianti, gi kita mes, Amerikiečiai, turėsime pristatyti. Tai reikšia, kad karė ir baigiasi, Tautos Fondo darbas nesibaigia, bet dar labiau savo veikimą turi išplėsti. Tad nur, nei kitur nėra afsakančios valdžios.

Tai dar ne šita viena sunkenybė. Talkininkai, darydami taiką, ne su vienais vokiečiais ves tarybas. Reikės perdirbti visą dabartinį Europos žemėlį. Prisieis palieisti Azijos ir ir Aprijos plotus. Reikės nustatyti santikūs tarpe visų pasaulio tautų.

Kongrese bus pakelta daugelis nusiskundimų ir protestų. Nes kad ir lietuviams ar bus lemta tylėti, kuomet mūsų kaimynai panorės pasisavinti toki Vilnių arba visą Suvalkiją. Pakils nesutikimų ir tarpe pačių slavų. Jau šandie rytinės Galicijos rusinai pakelia protestus prieš lenkų politiką ir norą pavergti to krašto žmones.

Atrodo tad, kad taikos kongresas užtruks ne tik visus ateinančius metus, bet prasišės dar ir 1920 metais.

ir nesustokime krovę aukas Tautos Fondui. Pasirijome surinkti iki Kalėdų 50,000 dol., surinkime nors juos ir bus gerai. O gal įtempus daugiau savo jėgas ir daugiau surinksime. Nemanykite, kad karėi pasibaigus ir vargas, badas Lietuvoje baigsis. Ne. Pašelpa jiems bus ir tada reikalinga. Suvargus, sumindžiota Lietuva pati nestengs iš griuvėsių prisikelti. Eikime jai į pagalbą ir eikime greitai.

KALĖDŲ DOVANOS.

Brooklyne.

Kun. N. Petkus, Apreiškimo Panelės Sv. parapijos klebonas, telefonuoja T. F. Sekretoriui ir sako, kad jis Lietuvai kaip Kalėdinę dovaną duoda 25.00 dol.

P. lė D. Dailidžiūtė pati ofisan atėjo ir visus 6 dol. Lietuvos labui patėškė.

Brooklyniečiai buvo sudėję \$276.86.

Šiuo sykiu prisidėjo dar \$31.00.

Ir pasidarė tik \$307.86.

Middletown, Conn.

Is ten vė ką rašo ponas A. Alubickas: "Nors pirmu karštu lietuviai pamatys musų miestelį laikraščiuose, bet pamatys, kad čia gyvena tikri Lietuvos gelbėtojai. Nors čia gyvena tik viena šeima, ir keturi pavieniai, bet ir jie stojo į tautos darbą. Sykiu prisiminus, kad lietuviai varo smarkią ofensyvą priešais Lietuvos nevidonus, kad jį greičiau supliekus, aukojo į Kalėdų fondą šie asmenys:

A. Alubickas	\$5.00
V. Sabaliauskas	5.00
J. Sabaliauskas	5.00
Viso	\$15.00

Tai gi mat, tik viena šeima ir keturi pavieniai tokią kruvelę pinigų sudarė. Dabar Kalėdų dovanos stovi taip.

Brooklynas pirmoje vietoje	\$307.86
Waterbury, Conn.	300.00
Manchester, N. H.	129.00
Washington, D. C.	50.00
Moline, Ill.	20.00
Middletown, Conn.	15.00
Viso	\$821.86

Diplomų reikale.

Tautos Fondo diplomai, vadinami "Lietuvai Ištikimybė" jau spaudoje. Diplomai bus labai gražūs. Visi lietuviai privalo jį įsigyti. Subruskite aukant, priilpykite T. F. markėmis knygelę ir gausite.

Rengimės prie "Laisvės Savaitės", taip kaip Newarkas, N. J. New Haven, Conn. ir kitos kolonijos.

L. šimutis.

T. F. Sekretorius.
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

GAVO 20 METŲ KALĖJIMO.

Quincy, Ill., lapkr. 16. — Irving Morgan iš Kansas City nubausa 20 metų kalėjimo Jis birželio 13 d. Burlington geležinkelio traukinį nužudė savo žmoną ir jos lavoną išmetė per langą iš vagono.

R. E. G. MAKAR
PIANO MOKYTOJA
4515 So. Wood St.
Dėdė, lektorius, skaitinimo klasių pagal užrašą.

DARBAS

Šandie, angliški laikraščiai dang rašo apie pokarinę šalies "rekonstrukciją". Ką tas žodis reiškia? Reiškia jis ne kitą, kaip tik darbą. Kad po karės, sugrįžus šaliai į normalius laikus, kiekvienas žmogus turėtų užsiėmimą, darbą, kad niekur nebūtų bedarbių.

Tasai klausimas tikrai labai svarbus visais žvilgsniais. Spėjama, kad demokratine šalies administracija pasistengs jį iširti kuogeriausia. Nes nuo to priklausys demokratų partijai pasisekinas 1920 metais, kuomet bus šalies rinkimai. Demokratų partija nenorės sau pakenkti ir todėl pasidarbuos su atsidėjimu "rekonstrukcijos" reikalais.

Iš Washingtono pranešama, kad "rekonstrukcijos" klausime daug darbuojasi prezidentas Wilsonas. Nes tai nėra lengvas darbas visą šalį paminti nuo karės papėdės ir pastatyti jį vėl ant normalių laikų pagrindo.

Sumanyta sutvarti komisiją, kurioje inais komercijos, industrijos, darbo, žemdirbystės ir socialių interesų atstovai. Šitie išrys klausimą, kaip pasekmingiau pakeisti šalįje karės stovį taikos stoviu.

Tuo klausimu nori užsiimti kongresas. Bet prezidentas yra tam priešingas. Nes tam tikslui reikalingi žmonės, giliai apsisąžinę ekonominiemis ir socialinėmis problemomis.

Svarbiausia vyriausybė apieina klausimus, kokiū būdu sutvarkyti finansinį krizį, kuomet karės dirbtuvės bus suleikytos ir darbininkai palik-

ti be darbo. Kad tas neįvyktų, neturėtų but uždarytos dirbtuvės, neigi paleisti visi darbininkai.

Karės metu iš Chicago bankų daug vyrų pašaukta kareiviant. Jų vietas užėmė merginos. Artinantes taikai vyrai kareiviai bus paliosuoti ir jų dauguma norės atgauti savo senuosius darbus.

Chicago bankininkai tyrtina, kad jie daugelį savo buvusių darbininkų, ypač ekspertų, atgal priimsi. Bet jiems nesinori nei merginų paleisti. Jie tvirtina, kad merginos bankose labai tinkamos. Jų didžiūna pasirodė tikros ekspertės. Ir jos labai tinka prie kombinacijinių darbų.

Kaikurie bankininkai sako, jogei jie nei nežina, ką pradėsia, kuomet jų vyrai sugrįš iš karės.

New Yorke streikuoją daugiau kaip 40,000 vyrų ir moterų, dirbančių vyrų drabužių industrijoje. Apie tai praneša Amalgamated Clothing Workers of America. Tas streikas paliečia ir Newarką.

Iš Springfieldo pranešama, kad pirm pavasario nebus dirbinami ir taisomi vieškeliai Illinois valstijoje. Darbai bus pradėti tik praėjus pavasariui.

Kaip žinoma, valstijos vieškeliams ir geriems keliams yra paskirta 50 milijonų dol.

Pennsylvanijos valstijoje, kuri pirmutinę pradėjo rūpintis liusių kareivijų likimu, pagaminta tiems kareiviams jau 50,000 visokių užsiėmimų ir darbų.

Pastor Koenig's

NERVISKUMAS PER 2 METU.
2546 E. 29th St., Cleveland, Ohio.
Vasario 1917 m.
AS buvau labai sunkiai neriviskumo ir negalėjau dirbti per 2 metus. AS buvau ligonis, vienas iš mano draugų patarė vartoti Pastor Koenig's Nervino, pirmas 1/4 butelio mano tuojau pasigėrė ir aš varžojau kol pasveikau ir galėjau dirbti.

Užtat patariu, kiekvienam jį vartoti, nes tai geriausias vaistas nuo neriviskumo ir kas jį vartos, tas nepasigėlis.

AS turiu tokią viltį jį, kad niekada nebūnu be jo namie ir tankiai prieisiau savo draugams bei pažįstamiems duoti apie 1/4 butelio, kad priduoti greitą pagalbą.

A. Adkins.
Labai pulki knyga apie Nervų Ligas ir sampašina butelukas siunčiamas kiekvienam. Nėturtingi ligoniniai taip pat gaus vaistus dyktai. Sutaisyti per Rev Father Koenig, Fort Wayne, Ind., nuo 1876 m. ir dabar per KOENIG MED. CO., Chicago, Ill.
62 W. Lake St., ant Dearburo Parduoda Antikvose 21 banka, 6 už \$5.

VAN SIPMA BROS.
Lakrodiminkai, Aukštininkai ir Optikai
Pilname pasirinkime lakrodiminai, lakrodiminai ir aukštininkai daiktai.
11110 MICHIGAN AVENUE
ROSELAND, ILL.
Visada patalpinami per mūsų specializmus.

AS, ADOMAS A. KARALIAUSKAS, SEKANČIAI RAUAU.
AS labai ilgai per 2 metus, nuolatines pilvėlis buvo. Dispepsija, neviršimas pilvelio, nuolatines. Kraujo, inkstų, Nervų ir abejaus spėk nustojimas viso kūno, ir buvau nuostojas vilties, kad begyvensiu. Visur išėjau sau pagelbos, nesigalėjau visoje Amerikoje ir už rubežiu, bet niekur negavau savo sveikatos pagelbos. Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitterio, Kraujo valytojo, Nervatono, Inkstų ir Reumatizmo gydoles, tai po suvartojimo minėtos gydoles pradėjo mano pilvas atsigaun, stipriai, gerai dirbti. Kraujas išsivalė. Nervai emė stipriai dirbti. Inkstai atsigaavo. Reumatizmas praėjo, disgalia nebebuvo po krūtine. Vidurių reimas išėjo po užmūšimui visu ligų. Bėgu 5 mėnesių ligerdavau kas savaitę po butelį Salutaras, Bitterio, ir po 3 mėn. savo pavelskį pamaciau toki skirtingu kaip tarp dūnos ir naiktos. Dabar jau nebeamegi ir su linksmas ir 1000 sykių daktaro Salutaras vaistais. radejui ir linkiu visiems savo draugams ir pažįstamiems su tokiu atsitikimu patariau naudotis "Kraujo valytuvu", gerai dirbti.

SALUTARAS
CHEMICAL INSTITUTION, J. Salutaras, Pres.
1707 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Canal 4417.

ALEX. MASALSKIS
GRABORIUS
Lietuvis graborius. Atlieku visokias laidojuves kopijuojant. Turu savo karabonius ir automobilus.
Taipgi didesnę dalį grabų patys dirbame.
3307 Auburn Ave.
Telephonas Drovers 4135

DRESS DESIGNING
Kiprimas, pri-taikimas ir siuvinimas yra ilgvali mokymams per mą. Master Systeem ir trumpame laike diplomis ar vakarais.
Mokymams Power Machine siuvinimo. Mokymai suunama nuo 114 iki 120 į savaitę, o galime mokytis trumpam laiku už mažesnę kainą.
MASTER SEWING SCHOOL
J. F. KASIKOVA, FERRINGTON,
148 W. La Salle St., 4th Floor,
Šeštadienį nuo City Hall.

Dr. A. R. Blumenthal D. D.
AKIŲ SPECIALISTAS
Patarimas Dykai
Ofiso valandos: nuo 9 iki ryto iki 9 val. vakare. Nedėlidienis 9 iki 12
4649 S. Ashland Ave. kamp. 47 St.
Telefonas Yards 4317
Telefonas Boulevard 6487

VYRIŠKŲ DRAPANŲ BARGENAS
Nauji neatmiti, daryti ant užsakymo siūlai ir overkotal, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parduoda po \$15 ir \$25.
Nauji daryti galvoti nuo \$25 iki \$35 siūlai ir overkotal, nuo \$7.50 iki \$18.
Pilnas pasirinkimas kailių daiktų, auštų, rerkotų.
Visai mažas varstoti siūlai ir overkotal vertės nuo \$25 iki \$35. Dabar \$5 ir augščiau. Kelnės nuo \$1.50 iki \$4.50. Valgių siūlai nuo \$3.00 iki \$7.50. Valizės ir Kuporai.
ATDARA KASDIENIA Nedėlidienis ir vakarais.
S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

UŽGANĖDINTI GYVENIMU IR LINKSMŲ.
buna tie, katrie pridaboja savo vidurinis ir gerą maisto virškinimą.

Daugelis žmonių neatsisveigdami ir savo sveikatos stovį turi nukentėti dabar nuo sekančių ligų:

Skilvio užkietėjimas,
Sklausmų viduosiuose,
Galvos skaudėjimo,
Baltas liežuvis,
Negardus skonis gerklėje,
Žagėjimo,

Kraujo netyrumo,
Mažkraujo,
Išbliskusio veido,
Pečių skaudėjimo,
Nerviskumo,
Spuoguto veido,
Blogo vidurių veikimo.

Šios, augščiausi paminėtos ligos tankiai atneša liudnas pasekmes, jeigu jų tuojau negydo, tai yra nepasistengia prašalinti pirm laiko.

Kochnas vienas turintis augščiaut paminėtą ligos apsirėiskimą privalo tuojau užsisakyti sau dėžutę saldinių PARTOLA.

PARTOLA greitai ir pasekmingai reguliuoja maisto virškinimą ir valo kraują. Ji rekomenduojasi ir parduoda didėse dėžuose, katros kainuoja tik tai 1 dol., 6 dėžutės už 5 dol.

Grazi ir naudinga dovanėlė kochnam priuštutiam užskayma ir pinigų sykiu su tuo pagarsinimu. Laiškus ir užsakymus adresuokite.
APTEKA PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York, N. Y., Dept. L. 4

AS, ADOMAS A. KARALIAUSKAS, SEKANČIAI RAUAU.
AS labai ilgai per 2 metus, nuolatines pilvėlis buvo. Dispepsija, neviršimas pilvelio, nuolatines. Kraujo, inkstų, Nervų ir abejaus spėk nustojimas viso kūno, ir buvau nuostojas vilties, kad begyvensiu. Visur išėjau sau pagelbos, nesigalėjau visoje Amerikoje ir už rubežiu, bet niekur negavau savo sveikatos pagelbos. Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitterio, Kraujo valytojo, Nervatono, Inkstų ir Reumatizmo gydoles, tai po suvartojimo minėtos gydoles pradėjo mano pilvas atsigaun, stipriai, gerai dirbti. Kraujas išsivalė. Nervai emė stipriai dirbti. Inkstai atsigaavo. Reumatizmas praėjo, disgalia nebebuvo po krūtine. Vidurių reimas išėjo po užmūšimui visu ligų. Bėgu 5 mėnesių ligerdavau kas savaitę po butelį Salutaras, Bitterio, ir po 3 mėn. savo pavelskį pamaciau toki skirtingu kaip tarp dūnos ir naiktos. Dabar jau nebeamegi ir su linksmas ir 1000 sykių daktaro Salutaras vaistais. radejui ir linkiu visiems savo draugams ir pažįstamiems su tokiu atsitikimu patariau naudotis "Kraujo valytuvu", gerai dirbti.

SALUTARAS
CHEMICAL INSTITUTION, J. Salutaras, Pres.
1707 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Canal 4417.

Kiekvien

tantų istori-svarbu yra noti kiekv-sei, kaip gėšas, kamepusė yra. sė, kuri gali mušti

Tas pa-džiaja kar-katą kuri-ma; pirmia-sūžinoti mu-stiprumas.

Persauga prastai nė Geriaus je savo kuną paskui kai-kyti, jei lig-kluply mus-mes turėtu-nuo jo apsi-

Su kuo Vienok yra yra labiau mirtingesnė kitas, kurio visai nepa-jos priežastis apsaugojū-tinai reikia visa, kas t-nuo jos u-save ir kit-

Taja bais-kulozas arb-Jei mes-tai mums b-tant baisiu-nuosiolius-tie nuostoli-kutinės rus-rės, nors j-gražu nega-aukų skaitl-kasmetai m-vo žmonių-sa, kad žm-jus ir kad-gintis? G-nois valstie-metais džio-ny, jaunų-žiaus žmoni-gu nuo džiū-plių, karų-ir karštingė-Tarp 20 ir-iš keturių-nuo džiuvos

Reikia ne-nois valstie-skaitlius n-kituose Jug-valsčiuose-liaus pilnai-miršta nuo-skaitytas, k-metams nu-1.000.000 žr-se gi V-džiova ne-tautas; ji l-tuvų, lenk-kitokį; taip-amžį. Gal-tumo rasti-skaitliaus k-tuose. Kli-skirtumą te

Džiova y-jei nuo jos-kol dar pla-ai sugadin-gydytojai s-ne mokslin-gyvenusio 4-kuris pasak-vininką gy-jis tikrai iš

Džiova t-žmogus apsi-sų pasistatė-sidarė jame-va. Išauk-buste, ji k-čiaus.

Džiova y-

SVEIKATA.

DŽIOVA.

Kiekvienas, kuris mokinosi tautų istorijos, žino, kaip svarbu yra einant į karę žinoti kiekvienai priešingai pusei, kaip galingas yra jos priešas, kame jo stipri ir silpna pusė yra. Toji kariautojų pusė, kuri to nepadarė, lengviau gali būti praloti.

Tas pats dedas ir su didžiaja kare už žmonių sveikatą kuri yra dabar vedama; pirmiausiai mums reikia sužinoti mūsų priešą buda ir stiprumas.

Perdaug rupintis liga paprastai nėra geras daiktas. Geriau jau rūpinis, kaip savo kūną padaryti stipri ir paskui kaip jį tokiu palaikyti, jei ligos antkritis ir užkluptų mūsų stiprų kūną tai mes turėtume geriau ginklą nuo jo apsiginti.

Su kuo turime reikalą. — Vienok yra viena liga, kuri yra labiausiai išplitusi ir mirtingesnė už visas žinomas kitas, kurios gal galima būtų visai nepažinti, jei sužinojusi jos priežastis ir kaip nuo jos apsigauti. Taigi mums būtina reikėti apie ją sužinoti visa, kas tik yra galima, ir nuo jos užpuolimų išgelbėti save ir kitus.

Taigi baisia liga yra tuberkulozas arba džiova.

Jei mes pažūrime į karę, tai mums būs pasidaro, matant baidius žmonių gyvybės nuostolius mušiuose; bet šitie nuostoliai, kad ir štai pastutinės rusų su japonais karės, nors jie yra baisūs, toli gražu negali susilyginti savo aukų skaitliui, su skaitliu kasmetai mirstančių nuo džiovos žmonių. Argi tad ne tiesa, kad žmonių gresia pavojus ir kad reikia kiek galint gintis? Gi viename tik Illinoise valsčiuje vienais 1908 metais džiova išmėrė 7.000 seimų, jaunų ir vidutinio amžiaus žmonių, — daugiau negu nuo džiovos, choleros, raudonių, karų (šlakuotos šiltinės) ir karštingos imant drauge. Tarp 20 ir 50 metų amžiaus iš keturių mirčių viena buvo nuo džiovos!

Reikia nepamiršti, kad Illinoise valsčiaus džiova mirusių skaitlius nėra didesnis kaip kituose Jungtiniuose Amerikos valsčiuose. Viso mirčių skaitliaus pilnai septinta dalis miršta nuo džiovos. Yra apskaityta, kad Europoje kasmetas nuo džiovos miršta 1.000.000 žmonių, Jungtiniuose gi Valsčiuose 150.000. Džiova neskirsto žmonių į tautas; ji lygiai skerdžia lietuvį, lenką, rusą, anglą, ar kitokį; taip pat ji nežiuri į amžį. Gal galima kiek skirtumo rasti tarp jos aukų skaitliaus kaimuose ir miestuose. Klimatas labai mažą skirtumą tedaro.

Džiova yra išgydoma liga, jei nuo jos gydžiusis tuojau, kol dar plaučiai nėra galutinai sugadinti. Šiandien visi gydytojai sutinka su nuomone mokslininko Hippokrato, gyvenusio 460—377 m. pr. K., kuris pasakė, kad "Jei džiovinką gydžius tuojau, tai jis tikrai išgis".

Džiova tai busto liga, — žmogus apsigynimui nuo priešų pasistatė sau bustą ir užsidarė jame drauge su džiova. Išauklėta gi skurdžiaus baste, ji kimba ir prie turčiaus.

Džiova yra liga, kurią gim-

do tam tikri perai, — bacillus Tuberculosis, — kurie auga ir veisiasi kiekvienoje kūno dalyje, bet tankiausiai plaučiuose. Be perų džiovos negali būti. Su džiova labai retai kas apsigema, bet džiovinkų tėvų vaikai paprastai gema silpni ir neturi jėgų nuo šitos ligos atkričio apsiginti. Kūdikiams užsikrečia daugiausiai užgimę, nuo džiovinkų tėvų, ar nuo nesvartų ir dulkių buste, šeimynoje esant džiovinkui.

Užsikrėsti džiova galima visais, bet paprastai būna keturi užsikrėtimo būdai:

1. Per orą. — Su oru, į plaučius įtraukiant išdžiuvusias džiovinko skreplių dalis, kurios drauge su dulėmis sklaidosi po orą.

2. Per gerimą. — Vartojant stiklą, ar puodelį ir kitokius indus, iš kurių džiovinkas valgė ar gėrė.

3. Per virškinimo organus. — Valgant užkrėstą mėsą, pieną, ar džiovos antkričių apdulktus valgomus daiktus.

4. Per odą. — Ir, nors labai retai, tiesiog per odą, jei ji yra kiek įdrėksta.

Džiovinkas pats yra beveik nepavojingas. Jis būna labai pavojingu tik tasyk, jei jis yra apsileidęs, ar neišmano apie sveikatos dėsnius. Džiovinkas dirbtuvėje, ar kur kitur savo liga negali kiti užkrėsti, jei jis nespjando ir neskrepliuoja visur kur

jam pakliuvo. Jei dirbtuvės savininkas džiovinką atstato nuo darbo, tai jis tuomet nieko gero nepadarė, tik ligonį nuskriaudžia ir jam greičiau galą padaro.

Džiova tankiausiai užsikrečiama nuo išdžiuvusių džiovinkų skreplių. Džiovos antkritis, kuris yra vienintelė ligos priežastimi, milijonais randasi skrepliuose, kuriuos džiovinkas nuspjauja ant aslos, gatvės, gatvės šaliai ir kitose viešose vietose, kaip va svetainėje, bažnyčioje, dirbtuvėje, ir tt. Kur džiovinkas nespjautų, visus gresia didelis pavojus kitiems nuo jo užsikrėsti liga.

Skrepliams išdžiuvus, džiovos antkritis susimaišo su grūdais, dirbtuvės, ar kitos viešos vietos oru ir dulėmis ir patenka į plaučius kitiems žmonėms. Jei žmogus yra silpnas, tai jo plaučiai negali džiovos antkričių atstovėti ir jis tampa džiovos auka. Šitas pavojus tuomet dar yra didesnis, kad džiovos antkritis gali ilgai gyvuoti skrepliams išdžiuvus. Pusiau apdžiuvusio skreplio daleles galima ant kojos ar ilgo sijono padalkos nuo gatvės įnešti grūdai ir čia jas bešluojant išsklaidyti. Taipogi į skreplį gali įmerkti savo kojas musė, ar kokis kitas vabzdys ir paskui ant valgomų ar geriamų daiktų užtuoti ir juos džiovos antkričių užkrėti, arba tiesiog musė į skreplį įsimaknojusi gali žmogui ant lūpų užtuoti ir jas ištepti, o jis apsilaužęs antkričių gali nuryti ir nuo to džiovą gauti. (T. b.)

LIETUVOS VYČIŲ 5 tos KUOPOS North Sideje

Losėjai Megejai Rengia

Dideli Teatrą

PARAPIJOS NAUDAI

'VAIDELIUTE'

Ned., Lapkričio-Nov. 17, '18

Związek Polek Svetaineje

1315-1309 N. Ashland Avenue

Pradžia 6:30 Valandą Vakare

Nepamirškite atsilankyti ant viršmineto vakaro neatsilankusieji gailėsties. Kviečia visus Komitetas.

PUIKUS IŠKILMINGAS BALIUS

RENGIAMAS

• DRAUGYSTES ŠVENTOS ONOS •

NEDELIOJ, LAPKRIČIO - NOV. 24, 1918 M.

MILDOS SVETAINEJ

3142-44 So. Halsted St.

Pradžia 6tą val. vakare

Kviečiame visus jaunus ir senus ant mūsų taip puikaus Baliaus atsilankyti, o mes užtikriname kad atsilankę svečiai bus užganėdinti Ant baliaus griež muzika puikiausius šokius.

Muzika Broliu Sarpaliu

Kviečia Komitetas.

IŠKILMINGAS

APVAIKŠČIOJIMAS

LIETUVIŲ WEST SIDEJE

Pašventinimas Lietuvių Kareivių Tarnystės Vėliavos (Service Flag)

ATSIBUS

Ned., Lapkričio-Nov. 17 d., 1918 m.

Susirinkimo vieta: prie Šv. Marijos Aušros Vartų bažnyčios

Nuoširdžiai kviečiame visas lietuvių Draugijas ir visus West Sidės Lietuvius. Pradžia lygiai 2 val. po pietų.

KOMITETAS.

Pradžia Lygiai 2 val. po pietų

Ateinančioj Nedelioj

Lapkričio-Nov. 17 d.

Prasides

: DIDELIS BAZARAS :

Bažnytinėj Parapijos Svetainej

23rd Place ir Oakley Avenue

Bazaras tęsis

Lapkr. 18, 21, 24, 26, 27, 28, 30 ir 1 Gruodž.

Neužmirškite dienų ir visi atsilankykite nes turesite proga gražiai pasilinksminėti.

no salon, les gata jaun kump-
kos.

kareiviais. Tegu jis su jais gyvena.

PIRMAS DIDELIS KONCERTAS NED. LAPKRIČIO-NOV. 17 D AMERICAN-BOHEMIAN HALL 1440 West 18th Street

PROGRAMET DALYVAUS: LIETUVOS VYGIŲ CHICAGO'S AP-
SKRIBIO CHORAS, PASAULIO PAULISTŲ CHORO SOPRANAS
MR. WM. ROEDER, KATEDROS SOLISTAS O. DONELL, BARITO-
NAS MR. A. JAKAITIS, BEETHOVENO KONSERVATORIJOS
MOKYTOJAS. APART SVETIMTAUČIŲ ARTISTŲ KONCERTE
DALYVAUS GABIAUSI LIETUVIŲ SOLISTĖS IR SOLISTAI.

Praejus tai teip baisiai epidemijai šis koncertas tapo atšaujin-
tas ir įvyks Lapkričio-Nov. 17 d.

Todelei širdingai kviečiame Gerb. Lietuvių visuomenę, visus kaip
Chicago taip ir aplinkinių kolonijų ir miestų lietuvius ir lietuvai-
tės, kad nepraleistumet šios taip retos progos ir skaitlingai atsi-
lankytumet į rengiamą koncertą.

KVIEČIA RENGĖJAI.

DIEVO APVEIZDOS PAR. NAUDAI.

Pradžia 7:30 valandą vakare.

CHICAGOJE.

Šeštadienis, Lapk. 16, d. Edmundas, vysk. Otmars.
Septintadienis, Lapkr. 17 d., Grigaliaus Vondervork.
Pirmadienis, Lapkr. 18 d., Sv. Petro ir Povilo Baz. uždėj.

ŽMONĖS SU PROTESTAIS NESILIAUJA.

Žmonės kasdien būriais eina
gazo kompanijos ofisais ir te-
nai protestuoja prieš gazo kai-
nos kėlimą.

Mrs. E. Sheehan parodė
gazo sąskaitą. Jos už gazo
vartojimą sąskaita nuo rug-
pjūčio ligi rugsėjo buvo
\$1.04; rugsėjo-spalių \$3.93;
pagalios spalio-lapkričio
\$8.10.

Tikrai baisus daiktas. Nes
sąskaita per porą mėnesių
padidinta 678 nuošimčiais.

Kompanijos atstovai išdalies
pripažįsta žmonėms tiesą. Sa-
ko, kad iš kompanijos atėmus
kelis šimtus išlavintų mete-
rių skaitytų. Anų vietoje
pastatyta daugelis moterių. Ši
tos taigi ir galėjo pridirbti
visokių špų. Kompanija ža-
da klaidas kaip nors pataisy-
ti.

Tečiau toksai kompanijos
pasiteisinimas nėra vertas nei
sulužusio pinigų.

Miesto valdyba turėtų paini-
ti savo rankosna tą reikalą.
Nes kitaip nebus galo išna-
dojimams.

PASKIRS NAUJĄ POLICI- JOS VIRŠININKĄ.

Ateinantį pirmadienį miesto
taryba turės susirinkimą. Ma-
joras Thompson paskirs nau-
ją policijos viršininką ir pa-
duos patvirtinti tarybai.

Taip šiandie kalbamą City
Hall. Bet niekas nežino, kam
teks laimėti but paskirtu poli-
cijos viršininku.

Kandidatų yra daug. Tarpe
anų svarbiausieji: dabartinis
policijos viršininko vietininkas
Alcock; civilės tarnybos
komisijos pirmininkas Coffin;
detektyvų viršininkas Mooney;
ir policijos kapitonas Wood.

POLICIJA DARBUOJASI.

Chicagoje įsteigta naujas
policijos būrys, kurio svar-
biausia priedermė — gaudyti
automobilių vagis.

Su pirma diena tas būrys
sugavo tris vagius. Vienas a-
nų mirtinai pašautas, knomet
norėjo pabėgti.

DAUGIAU POLICMONŲ

Laikino policijos viršininko
įsakymu iš gyvulių skerdyklų
paliuosuota apie pusantro šim-
to policmonių, kur jie turėjo
specijalius tose įstaigose už-
siėmimus.

Jų paliuosavimas iš sker-
dyklų miestui bus didžiai nau-

dingas daiktas. Nes žiemos
metu iš visų apylinkių mieste
prieiglaudos ir pastogės ieško
visokios rūšies bomai. Tik jų
vienų tvarkymui yra reika-
linga daug policijos.

SKIRIASI SU SAVO VYRU VOKIEČIU.

Mrs. Adelé Rickert, 2846
Wilcox ave., padavė teisman
prašymą persikirti su savo
vyru vokiečiu Rickertu, buė-
riu.

Rickertienė prašyme tvirti-
na, kad kuomet jos brolis iš-
ėjęs Praneuzijon kariuonį
prieš vokiečius, tuomet jos vy-
ras jai už tai pataisys "meli-
nas" akis.

GEGUŽĖ SU GRUODŽIU TEISME.

Thomas Gregory, apie 60
m. amžiaus, pirm 3 metų vedė
15 metų mergelę. Tai buvo
ne pora. Juk gruodis su ge-
gužės mėnesiu.

Tad Gregory veikiausiai ap-
džiugė ir savo jauną žmoną
pametę. Dabar ta reikalauja
persikirtimo.

STOVI UŽ RUKYMĄ.

Devintosios wardos alder-
manas Govier ateinantį pir-
madienį miesto tarybai paduo-
sias reikalavimą, kad būtų
atšauktas uždraudimas rukti
ant viršutinių geležinkelio ir
gatvėkarių prieangiuose.

Jis tvirtina, kad tasai už-
draudimas yra neteisingas
darbininkams, tai laisvės var-
žymas, nes darbininkams, sa-
ko, yra tinkamiausia proga
parukyti važiuojant į darbą ir
iš darbo.

Nežinia, ką j tai pasakys
miesto taryba. Bet šita turi
teisę duoti nurodymus sveiku-
mo komisijonieriui.

TAI NEPASITEISINIMAS.

Prieš teisę Gemmill pa-
šauktas Jacob Fischer, 14
West Elm st., kurs pametė
savo žmoną ir nenori jai duo-
ti užlaikymo.

Fischer pasakė, kad jis ją
neperdaugiausia myli. "Aš
ją vedžiau todėl, kad jinai
grumojo nusižudyti", pažy-
mėjo Fischer pasididžiudama-
mas.

"Tai nėra joks pasiteisi-
nimas. Kas savaitė turi jai duo-
ti \$5 užlaikymui", tarė teisė-
jas ir pasibaigė byla.

PIRKITE KARĖS TAUPY- MO ŽEKLELIUS (W.S.S.).

IS CHICAGO LIETUVIŲ KOLONIJŲ.

ROSELAND, ILL.

Ateinantį nedėdienį Rose-
lande bus labai linksmas Visų
Sventų parapijos vakaras.
Bus sulostas juokingas veika-
las: "Pirmutinis Degtinės
Meisteris", šešiuose atidengi-
muose komedija. Yra tikima-
si, kad Brolių Strumilų sve-
tainė bus pilnutėlė žmonių.
Prasidės 6 val. po piet. Vei-
kalą išpildys L. Vyčių 13 kp.
nuo Town of Lake, kurie pa-
prastai labai gražiai visuomet
lošia. Lauksime gi to vaka-
relio, kur be lošimo bus ki-
tųjų dalykų.

Reporteris.

IS NORTH SIDE'S.

Dar kartą primename, kad
jau L. Vyčių 5-tos kuopos va-
karas visai čia pat. Taigi vi-
si, kas tik turite kiek laiko,
stengkitės atsilankyti, nes
atsilankydami atliksite kelis
naudingus darbus: viena, kad
paremsite parapiją, nes visas
pelnas skiriamas parapijos
naudai; antra, praleisite links-
miai laiką ir pamatysite mūsų
prakilnų jaunimo veikimą.

Taigi nepraleiskite progos,
nes retai kur pasitaiko tokie
vakarai, kolį ketina sureng-
ti L. Vyčių 5 kuopa.

PASTABA. Kad nepasivė-
limumėte, nes lošimas prasi-
dės ligiai 6:30. Svetainė at-
sidarys 5 val. Vakarą vie-
ta: Związek Polek svetainė-
je, 1315 N. Ashland Ave.

Rengimo Komisija.

PRANEŠIMAS.

CICERO, ILL.

L. D. S. susirinkimas.

Liet. Darbininkų Sąjungos 49
kuopos mėnesinis susirinkimas at-
sisbus pamedėlyje, lapkričio 18 d.,
7:30 val. vakare, šv. Antano pa-
rapijos svetainėje. Visi nariai
bei narės malonės atsilankyti, nes
daug yra svarbių reikalų.

Valdyba.

IS DIEVO APVEIZDOS PARAPIJOS.

Blaivinkų 41 kuopos na-
riams žinotina, kad atsisbus susi-
rinkimas 17 d. lapkr., Dievo Ap-
veizdos parap. mokyklos kamba-
ryje, tuojau po sumos.

Gerbiamejį narių bei narės,
malonėsite kuoskaitlingiausiai at-
silankyti, nes bus svarbus susirin-
kimas. Juk žinote koks darbas
mūsų laukia, nes jeigu nariai ne-
silanko ant susirinkimų, tai ir
negalima nei geriausio darbo at-
likti. Todėl visi atsilankykite į šį
susirinkimą.

Ona Viselgiūtė,

Blaivinkų 41 kuopos raš.

Jubiliejinis Apvaikščiojimas 25 Metų Sukaktuvių Gyvavimo

Dr-stės Simano Daukanto

SUBATOJE

LAPKRIČIO 16 D.

Bus žymus kalbetojai, deklamacijos, dainos, Birutes Choras po vadovystę p-no
S. Šimkaus. Šokiai lyg velumai nakties. Kurie turite nusipirkę tikiečius, bus geri
ir ant šio vakaro.

Kviečia visus

DRAUGIJA.

Šv. Jurgio Parap. Svet.

32nd Place ir Auburn Avenue

Pradžia 7 valandą vakare

TAUTOS FONDO VALDY- BOS ADRESAI.

Pirm. Kun. K. Urbonavičius,
20 Webster St.,
Brookton, Mass.

Vice-pir. p-lė B. Vaškevičiūtė,
71 Warwick St.,
Newark, N. J.

Vice-pirm. J. Rickis,
583 Hudson Ave.,
Rochester, N. Y.

Sekret. L. Šimutis,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Izdininkas B. Vaisnoras,
1514 Carson St.,
Pittsburgh, Pa.

Izdo globėjas Kun. F. Kemėšis,
4943 W. 15 St.,
Cicero, Ill.

Izdo globėjas J. Grajauskas,
2016 Sarah St.,
Pittsburgh, Pa.

AR PLAUKIAI SILPNI?

Labai geras pasiūlymas tiems
kurie kenčia nuo džiūvos, iš-
megintas Europos vaistas,
SANOSIN.

Pasaulio žinomi medikališki scien-
tistai, daktarai Danellus, Sommer-
field, Wolff, Noel, Gauthier, Essers
— pripažįsta SANOSIN vienas iš ge-
riausių vaistų. Felix Wolff teismo
gydytojas, direktorius Sanatorijaus
del Džiovininkų sako, kad jis visus
kitus vaistus yra numetęs į šalį SA-
NOSIN yra oficialiai priimtas per
visus Europos gydytojus. Ameriko-
nai, kurie kenčia labai yra pataria-
mi jį vartoti. SANOSIN atlieka savo
darbą labai gerai ir puikiai. Nėra
nei jokios Morphine, bet gražiai už-
migo ir didelis palengvinimas vi-
siems: džiūvininkams, bronchitais, as-
thma, bronchial catarrh ir tt. Sų-
kite šiandieną tuojau norint gauti
daugiau informacijų, galėsite išmė-
ginti dykai. Adresuokite:

SANOSIN,
Dep. 135, Unity Bldg., Chicago, Ill.
Parodykite šitą kitam kuris kenčia

PIRKITE KARĖS TAUPY-
MO ŽEKLELIUS (W.S.S.).

The Wiersema State Bank

Valstijinė Taupymui Banka
11106-08 MICHIGAN AVE.

Raportas prieš atidarant bižni Rugs. 3, 1918, kaip buvo padarytas
prieš Auditor Public Accounts of State of Illinois.

RESOURCES	LIABILITIES
Loans and Discounts \$840,391.10	Capital Stock Paid in \$200,000.00
U. S. Bonds and Certificates 260,503.60	Surplus Fund 10,000.00
Municipal and Corp. Bonds 293,426.08	Undivided Profits (net) 12,917.29
Overdrafts 925.81	Deposits 1,421,238.45
Furniture and Fixtures 2,684.89	Dividends unpaid 37.50
Cash and due from banks 248,761.76	Reserved for Taxes and Interest 2,500.00
Total Resources \$1,646,693.24	Total Liabilities \$1,646,693.24

VALDYBA
ASA WIERSEMA, President NICHOLAS W. WIERSEMA, Cashier
GEORGE DALENBERG, Vice-President FREDERICK J.
WIERSEMA, Asst. Cashier

DIRECTORS AND ADVISORY BOARD
Chas. H. Brandt Nicholas W. Wiersema Catrines DeHaan
Theophilus Schmid Herman L. Barnes Frederick J. Wiersema
Asa Wiersema George Dalenberg Edward W. Thomas

KLEIN BROS. DIDELIS PIANŲ IŠPARDAVIMAS

PRASIDĖS PANEDELYJ, LAPKRIČIO 18-tą D.

Kadangi kainos yra taip žemos, tai kiekvienas gali įsigyti sau šitą
gražų player arba pijaną. Atleikite ir pamatysite šios didelius
bargenus.

Adam Schaaf ir Kimbal Pijaną var- toti, nepaprasti bar- genai, tikrai \$75	Hallet Davis, Stu- debaker ir Kerz- heim Pijaną, var- toti, labai geram stovį, tikrai \$115	Herzheim Kreiter Pijaną vartoti, taip kaip nauji, tikrai \$165
---	---	--

PLAYER PIANŲ IŠPARDAVIMAS

Steger Player Pija- nų, raudonmedžio, mechanizmas yra labai geras \$155	Churchill ir Kerz- heim Player Pija- nų, mechanizmas labai geras \$290	Kreiter Player Pi- janų, raudonme- džio, Kerzheim ar- žuoliniai, mechaniz- mas geram stovį, specijaliai \$365
--	---	--

Visi Players ir Pianai pardodami ant lengvų išmokėčių: Be naciūmėlo

Naujas 1919 Modelis

KERZHEIM

Player Pijanas, 6 pėdų Gazine ar
Elektrinė Lempa, 20 smūtų nu-
zikos, just pasirinkimui, smolelis
ir uždangalas viskas už

\$445 ANT LENGVŲ
ISMOKEČIŲ —
BE NACIŲMĖLO.

NAMAS CABLE-NELSON PIANŲ IR PLAYERS

KLEIN BROS.
PIANO STORE
2027-29 SOUTH HALSTED ST.

SKERSAI NUO MUSŲ DIDŽIOSIOS KRAUTUVĖS.
NEPADARYKITE KLAIDOS
Kuoomet elsite mūsų krau-
tuvėn atsiminkite vėrle ir
adresą.

AN ACT OF THRIFT IS A DEED OF
PATRIOTISM. BE THRIFTY—SAVE
FEDERAL COUPONS
GIVEN FREE WITH ALL PURCHASES BY LEADING MERCHANTS